

Suomen Erikoislääkäriyhdistys ry
Lausunto 11.04.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Asia: STM:n täydentävä lausuntokierros: valtakunnallisen lääkityslistan edellyttämät muutokset lakiin sähköisestä lääkemääräyksestä ja lakiluonnokseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä

Diaarinumero VN/2037/2021

Suomen Erikoislääkäriyhdistys haluaa esittää joitakin huomioita otsikon asiasta. Valtakunnallisen lääkityslistan kehitystyö on tärkeää. Keskeisenä näkökulmana tulee olla, että lainsäädäntö mahdollistaa työn sujumisen tarkoituksenmukaisesti samalla kun se turvaa tietosuojan ja lainmukaisuuden. On ensiarvoisen tärkeää, että lääkäri voi tehdä työnsä vastuunsa mukaisesti, oikeita ja vakiintuneita toimintamalleja noudattaen. Hänellä tulee olla käytettävissään kaikki tarvittava tieto tehtävän täyttämiseksi.

Pykäläkohtaiset kommentit lakiin sähköisestä lääkkeen määräämisestä:

10§

Pykälässä säädettäisiin, että "lääkkeen määrääjän tulee lopettaa potilaalla käytössä oleva lääke yhteisymmärryksessä potilaan kanssa".

Tämä lause tulisi poistaa tai korjata muotoon, "...pyrkien yhteisymmärrykseen potilaan kanssa."

STM:n asetus lääkkeen määräämisestä (2.12.2010/1088, 8§) velvoittaa päättämään lääkehoidosta yhteisymmärryksessä potilaan kanssa ja antamaan potilaalle riittävät tiedot lääkkeen käyttötarkoituksesta ja käytöstä. Tämä määräys on riittävä.

Lisämääräys koskien lääkkeen lopettamista ei ole tarkoituksenmukainen vaan perusteltua lääkehoitoa haittaava.

Potilaalle tulee joka tapauksessa mahdollisuuksien mukaan antaa riittävä tieto lääkkeen lopettamisen syistä ja pyrkiä hänen kanssaan yhteisymmärrykseen (joka parantaa myös hoitomyöntyvyyttä). Kuitenkin lääkkeellä on aina käyttöaihe ja lääketieteelliset perusteet eikä lääkkeen käyttöä tule jatkaa ilman perustetta.

Yhteisymmärrystä potilaan kanssa ei välttämättä synny, jos lääke on riippuvuutta aiheuttava. Potilas ei aina oivalla tai halua ottaa huomioon mahdollisia haittoja, esteitä ja yhteisvaikutuksia, vaan kokiessaan lääkkeestä hyötyä hän voi pyrkiä jatkamaan aiheetta sen käyttöä.

Teksti ei voi olla esitetyllä tavalla ammattilaista velvoittava. Lain tulisi mahdollistaa sujuva ja oikea toiminta lääketieteellisin perustein, ei tuottaa siihen tarpeettomia vaikeuskertomia.

13§

".. Potilas voi kuitenkin kieltää hänelle määrättyyn lääkkeeseen liittyvien tietojen luovutuksen edellä tarkoitetuille tahoille ja apteekeille. "

Lääkärillä olisi velvollisuus aina lääkettä määrätessään tarkistaa lääkelista (§5). Potilas voisi kuitenkin kieltää joidenkin lääkkeiden näkymisen lääkkeen määrääjälle. Nämä seikat ovat ristiriidassa keskenään.

Lääke voi aiheuttaa sivuvaikutuksia tai oireita, joita selvitetään tuloksetta, jos tietoa lääkkeen käytöstä ei edes ole. Tämä vie aikaa ja resursseja.

Mikäli jokin käytössä oleva lääke ei lääkkeenmäärääjälle (lääkärille) näy, *potilasturvallisuus* vaarantuu - siis lain voimalla. Miten lääkäri voi silloin vastata lääkehoidon kokonaisuudesta? Hänellä tulee vähintään olla tieto siitä, että kaikki lääkkeet eivät ole nähtävissä. Tämä on myös *ammattilaisen oikeusturvan* kannalta välttämätöntä.